

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- Pozor, startuje Vánoční soutěž
- Semináře o dopravě a ŽP
- Kulíšci mají svůj první strom
- Nalezli jste ježka a chcete mu pomoci?
- Vzhůru na dýně

- 2 Naše téma...
- 3 Pozor, startuje Vánoční soutěž Ekocentrum v Neratovicích
- 4 Ekovycházka na Palouček
Semináře o dopravě
- 5 Kulíšci sázeli svůj první strom
Nový letáček o odpadech
- 6 Jak žít v souladu s přírodou
- 7 Informace o smogu přímo
do mobilu
Ekocentrum na Pohádkové cestě
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
 Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
 Tel./fax: 727 808 644
 E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz
 URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz
 Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 19.30 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
Po - Pá: 6.30 - 19.30 h.
800 100 584
 ...volejte zdarma

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Šetrné ekopraní

Všem, kterým záleží nejen na svém zdraví a zdraví své rodiny, ale také na ochraně životního prostředí, už vědí, že praním prádla a čištěním domácnosti nemusí nutně znečišťovat vody ve svém okolí. A ti co zatím nevědí, může inspirovat ke změně například tento článek – návod jak na ekopraní.

Podle hesla, že méně znamená více, pereme a čistíme podle skutečných potřeb domácnosti, nikoliv podle návodů na univerzálních prostředcích. Zkuste se porozhlédnout po ekologicky šetrných alternativách, které jsou přátelské nejen k přírodě a k vašemu zdraví, ale také k prádlu, domácnosti a v nemnoha případech i k vaší peněženke. Ochrana životního prostředí je hlavním důvodem, proč se tímto tématem zabýváme. Látky obsažené v mycích a čistících prostředcích se dostávají do vzduchu, půdy a především spolu s vodou do čistíren odpadních vod a dále. Používáním výhradně bezfosfátových pracích a čistících prostředků v domácnostech lze zabránit vnosu 40 % - 50 % anorganického fosforu do vypouštěných odpadních vod.

Běžný prací prášek obsahuje - kromě tak diskutovaných fosfátů - i další chemické látky, z nichž ne všechny jsou pro praní nezbytné. Týká se to zejména tzv. plnidel, která neperou, ale zajišťují dobrou sypkost prášku. Kompaktní prací prášky plnidla neobsahují a minimalizují tak dopady na životní prostředí nejen sníženým objemem chemických látek, ale i obalových materiálů a energií při výrobě a distribuci. Poznejte se podle loga a nápisu „EuroCompact“. Pokud se ale koncentrovanější kompaktní prášky nedávkuje podle návodu (zpravidla o třetinu menší množství, než u klasických prášků), dojde k zatížení odpadních vod nespotebovanými chemickými látkami. Takové praní vás vyjde draž místo toho, abyste ušetřili.

Tipy pro ekologicky šetrnější praní

Mýdlo - šetrný pomocník

Velmi vděčným ekologickým prostředkem, užívaným hlavně pro ruční praní, je mýdlo. Vyrábí se zmýdelňováním tuků živočišného i rostlinného původu působením louhu (hydroxid sodný či draselný) nebo slabších zásaditých látek (soda, potaš) při teplotách 80-100 °C. Mýdlo se ve vodním prostředí velmi rychle a úplně biologicky rozkládá na látky v přírodě běžné. Optimální je mýdlo přírodní, nebarvené, neparfémované.

(...**plné znění článku**...)

Autor článku: Monika Haňurová

POZOR, STARTUJE VÁNOČNÍ SOUTĚŽ

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou ve spolupráci s AVE Kralupy s.r.o. připravilo sedmý ročník Vánoční soutěže o nejkrásnější vánoční motiv vyrobený z odpadního materiálu.

Dejte starým věcem nový život a vytvořte si tak jedinečnou vánoční atmosféru. Můžete zhotovit ozdobu na stromeček či jakoukoliv dekoraci na vánoční stůl, na zeď a samozřejmě také dárek, ale vše pouze z odpadu.

Soutěž potrvá od 1. listopadu do 1. prosince 2017 a mohou

se jí zúčastnit jak malé děti, předškoláci a školáci, tak i mládež a veřejnost. Stejně jako v minulých letech věnovala ceny pro vítěze společnost AVE Kralupy s.r.o. Své soutěžní příspěvky nám můžete přinášet do kanceláře ekocentra na Palackého náměstí 6 v Kralupech nad Vltavou každý všední den od 8 do 18:00 hodin. Můžete se

s námi domluvit i telefonicky na Zelené lince 800 100 584.

Těšíme se na vaše nápady, šikovné ruce a výrobky!

(...**plné znění článku**)

Autor:
Jana Krátká

EKOCENTRUM V NERATOVICÍCH

V neděli 10. září 2017 ožilo náměstí Republiky s kašnou v Neratovicích nebývalým ruchem. Skupina UNIPETROL, a.s. zde uspořádala zaměstnanecký den pro pracovníky společnosti SPOLANA a.s. Desítky atrakcí, pódium s kulturním programem i stánky s občerstvením přilákaly velké množství návštěvníků z Neratovic i okolí. Akce se zúčastnilo také Ekologické centrum Most a Kralupy nad Vltavou.

Dispečerky obou ekocenter se snažily vymyslet a připravit zajímavé aktivity jak pro děti a mládež, tak i pro dospělé. A protože posláním ekocentra je mimo jiné osvětová a vzdělávací činnost, nabízelo ekocentrum návštěvníkům také informace z oblasti ekologie, například o vodní stopě potravin. Ta nám říká, kolik vody se spotřebuje na výrobu určitého množství konkrétní potraviny. Třeba na výrobu 1 kg chleba se spotřebuje 1 300 litrů vody, k výrobě

1 litru mléka potřebujeme 1 000 litrů vody apod. Většina návštěvníků byla překvapena, kolik vody je zapotřebí na výrobu všech potravin.

V ekostánku si děti i dospělí mohli zkusit složit puzzle se zajímavými motivy, vyplnit obrázkové sudoku nebo projet ekobludištěm. Na dalším stanovišti určovaly děti zvířecí rodiny.

Oblíbenou aktivitou bylo procvičování smyslů, tentokrát čichu. Cílem bylo poznat devět různých vůní

určit správně zdroj vůní...
(...**plné znění článku**)

Autor článku:
Jana Krátká

EKOVOYCHÁZKA NA PALOUČEK

Oblíbený palouček u řeky Vltavy se stal místem další ekovycházky v rámci projektu Kralupy – čisté město. V úterý 12. 9. 2017 pozvaly dispečerky ekocentra na ekovycházku družinu ze školy Václava Havla.

Děti z prvních a třetích tříd pod vedením paní vychovatelky Evy Klepetkové a za doprovodu dispečerek ekocentra vyrazily od školy na své oblíbené místo u řeky. Tam proběhlo přivítání a představení dispečerek i seznámení dětí s činností ekocentra.

Při první aktivitě, kterou pracovnice ekocentra pro děti připravily, měly děti na obrázcích poznat, co je

špatně. Kapající kohoutek, černá skládka, silný dopravní ruch, kouřící komíny, to vše nám poškozuje životní prostředí, ale je v našich silách negativní dopady zmírnit. Pokud začneme sami u sebe, budeme se snažit žít zodpovědněji, určitě se časem přidají i další lidé.

Při druhé aktivitě poslouchaly děti krátké básničky, jejich úkolem bylo, co nejrychleji poznat, jaké zvířátko se

© archiv ECK

v básničce schovává, např. srnec, jezevčík, sova či zajíc.

Děti se dobře bavily i při plnění dalšího úkolu, který spočíval ve hledání správných dvojic: Med - včela nebo slepice - vejce, atd.

Při další aktivitě děti hádaly hádanky - Jaké ovoce nebo zelenina či léčivá bylina je v hádance ukrytá? Například: „Na stromě už dozrávají, kulatá jak klubíčko, s tatínkem je budeme trhat, ta šťavnatá... (jablko).“

Na konec děti vytvořily kroužek a každý přál Zemi. Děti měly krásná přání... „aby nikdy nezhaslo slunce, aby bylo hodně stromů“

a hodných lidí, kteří myslí na přírodu, aby byla Země chráněná, aby jí lidé neničili.“

Věříme, že se dětem ekovycházka nejen líbila, ale že jim zase o kousek přiblížila nutnost ochrany přírody a vylepšila vztah k přírodě, který je u mladé generace tak důležitý.

© archiv ECK

Projekt "Kralupy - čisté město" byl pro r. 2017 finančně podpořen městem Kralupy nad Vltavou v rámci grantového schématu.

SEMINÁŘE O DOPRAVĚ...

Rok 2017 byl vyhlášen Organizací spojených národů Mezinárodním rokem udržitelného cestovního ruchu. U této příležitosti dispečerky Ekologického centra v Kralupech nad Vltavou vytvořily seminář „Doprava a životní prostředí“ s podporou společnosti MERO ČR a.s., se kterým nyní seznamují žáky kralupských škol.

První část semináře je věnována výhodám a nevýhodám dopravy a jejímu vlivu na životní

prostředí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby sami určili, jak může každý z nás snížit negativní vliv dopravy na

životní prostředí. V této části semináře je zmíněna i zodpovědná spotřeba, kdy je důležité, abychom sledovali při svých nákupech zemi původu potravin i ostatního zboží a preferovali regionální potraviny a zboží z ČR. Tímto způsobem nebudeme podporovat často nesmyslné dovážení potravin a dalšího zboží z jednoho konce světa na druhý.

S dopravou přímo souvisí cestovní ruch, a tak se žáci

také dozvědí, jak může docházet k poškození životního prostředí vlivem cestovního ruchu, k nadměrnému využívání přírodních zdrojů apod.

Pokud cestovní ruch bude ničit konkrétní místo, hrozí snížení jeho atraktivity, turistům se tam přestane líbit a vydají se jinam.

(...plné znění článku)

Autor článku:
Jana Krátká

mero

KULÍŠCI SÁZELI SVŮJ PRVNÍ STROM

Děti z lesní školky Kulíšek si zasadily svůj první strom. Výsadba proběhla v parku Velvarka v ulici Generála Klapálka ve spolupráci s Ekologickým centrem Kralupy nad Vltavou a místním svazem ochránců přírody, v rámci projektu Kralupy – čisté město.

Děti nejprve poznávaly stromy a keře, které jim na ukázkou přivezli pan Málek s panem Šestákem z místní organizace Českého svazu ochránců přírody (ČSOP). Téma stromů již pro malé kulíšky nebylo cizí. Jak nám sdělila ředitelka Lesní školky Kulíšek Bc. Blanka Dymáčková, DiS., tento měsíc dokonce s dětmi probírají téma stromy. Děti pozorují různé druhy stromů v lese, sbírají plody a nyní dokonce viděly, jak se strom sází.

Děti sledovaly průběh výsadby stromu a poznávaly nářadí, které pan Málek s panem Šestákem používali, tedy rýč, lopatu a krumpáč. Někteří chlapci si museli krumpáč alespoň potěžkat. Přestože několik hodin před výsadbou stromu vytrvale přšelo, půda byla vlhká pouze ve svrchní pěticentimetrové vrstvě, hlouběji byla vyschlá a tvrdá jako kámen. Kulíšci tedy nalili vodu do vyhloubené jámy, aby se

stromek po výsadbě mohl pořádně napít a zapustit kořeny.

Jaký strom vlastně ochránci přírody s dětmi zasadili?

Jak nám prozradil František Málek, vedoucí místní organizace ČSOP Kralupy, jedná se o jeřáb muk. Je to roubovaný exemplář, podnoží tvoří jeřáb obecný. Stáří stromku je kolem deseti let a na místě, kde je vysazen, by měl vydržet nejméně dalších 50 let. Jeřáb muk je strom nebo keř dorůstající do výšky 10 až 15 metrů. Má hnědý, jemně rozpraskaný kmen a hladké větvičky. Listy jsou jednoduché a podlouhlé, v červnu vykvetou bílé květy a v září dozrávají tmavočervené plody.

Až tento strom doroste do dospělosti, vyprodukuje přibližně 120 kg kyslíku za rok. To znamená, že bude zásobovat kyslíkem 2 lidi po celý rok. Některé děti viděly poprvé na vlastní oči, jak se

sází strom, jiné už pomáhaly na zahradě rodičům sázet stromek. Čerstvě vysazený jeřáb muk ještě bude zamulčován, přihnojen a po dva roky zaléván dobrovolníky z řad ochránců přírody, aby se dobře ujal a rostl. Kulíšci, ale i ostatní

lidé, kteří půjdou kolem, budou moci strom pozorovat, jak roste, těšit se z jeho krásy, květů i plodů a za sucha ho zalévat.

Autor článku: Jana Krátká, Monika Haňurová

VYDÁNÍ LETÁKU O ODPADECH

Odpady nejsou jen problémem týkajícím se životního prostředí, ale představují také hospodářskou ztrátu. Většina komunálních odpadů se stále ukládá na skládky, menší část se recykluje nebo kompostuje. Jak změnit způsob naší výroby a spotřeby tak, abychom produkovali stále méně

odpadu a současně veškerý odpad využívali jako zdroj? K tomu se snaží přispět i Ekologické centrum Kralupy svou osvětovou činností. Na podporu správného nakládání s odpady vydalo ekocentrum letáček Odpady na Kralupsku, kde najdou zájemci informace o tom, jak správně třídit komunální odpad a na jakých

konkrétních místech ve městě mohou odevzdávat jednotlivé složky vytříděného odpadu k recyklaci nebo ekologické likvidaci. Letáček byl vytvořen s podporou společnosti AVE Kralupy s.r.o. a je zdarma k dispozici v Ekologickém centru Kralupy, v Infocentru kralupské radnice, v knihovně a na dalších místech ve městě.

JAK ŽÍT V SOULADU S PŘÍRODOU

Pod pojmem soběstačnost si každý člověk představí něco jiného. Nechceme podávat návod k dosažení úplné soběstačnosti ve všem, to by snad ani nešlo, pokud žijeme v lidské společnosti a nechceme se od ní úplně izolovat. Tento článek má spíše nastínit cestu k větší svobodě, k menší závislosti na kupovaných potravinách ze supermarketů, na dodávané elektřině ze sítě, život s minimalizací potřeby peněz apod. Důležitým hlediskem je také žít zodpovědně, tedy v souladu s přírodou, s co nejmenším vlivem na životní prostředí.

Voda

Čistá voda je nejzákladnější aspekt zachování života. Nejlepší je pít čistou vodu z pramene nebo z vlastní studny. Dešťovou vodu můžeme využít jako užitkovou, ideální je na praní prádla, splachování toalet, mytí a čištění. Na využití srážkové a odpadní vody v domácnosti i na zahradě můžete získat dotaci z programu Dešťovka, více informací najdete zde. Voda z místních potoků a řek může být čištěna použitím filtračních systémů. Šedou vodu využijeme na zalévání zahrady, podmínkou je používání ekologických čisticích prostředků. K vyčištění odpadní vody vybudujeme kořenovou

čistírnu odpadních vod.

Přepad z kořenovky můžeme shromažďovat v jezírku a vodu dál využívat na zalévání nebo jako vodní biotop pro obojživelníky, hmyz apod.

Elektrická energie

Pokud chceme být méně závislí na dodávkách elektřiny, rozhodně bychom měli začít inventurou našich elektrospotřebičů v domácnosti. Zamyslet se nad tím, co skutečně potřebujeme a vyloučit elektrospotřebiče, bez kterých se dokážeme obejít. Náklady na energii nám pomohou snížit obnovitelné zdroje energie, tedy slunce, vítr, voda, biomasa, případně geotermální energie (energie z nitra Země). Domácnosti

často získávají elektrickou energii z fotovoltaických elektráren, které jsou-li umístěny na vhodných místech, dokážou pokrýt až 50 % celkové spotřeby elektřiny v ČR. Doplnkové množství elektřiny může vytvořit i malá větrná elektrárna, postavená třeba na zahradě, na osamoceném a vzdušném místě. Turbíny, dosahující maximální výšky 10 metrů, mají garantovanou minimální hlučnost. Kdo má za domem menší vodní tok, určitě by měl využít vodu v domácí vodní elektrárně. Díky regulaci toku vody můžete vypočítat, kolik energie se vyprodukuje za určitou dobu. Zhruba každá desátá novostavba je vybavena tepelným čerpadlem, jehož pořízení coby ekologického zdroje tepla je podporováno v rámci dotačního titulu "Nová zelená úsporám" administrovaného Státním fondem životního prostředí ČR. Další možností získání dotace na výměnu zdroje jsou tzv. "Kotlíkové dotace" - celorepublikový dotační program na výměnu nevyhovujících kotlů pro rodinné domy za moderní způsoby vytápění.

Jídlo - budme alespoň částečně soběstační
Je to nádherný pocit, umět si na zahradě

vypěstovat vlastní jídlo. Pocit soběstačnosti, jistota kvality produktů – víte, co jíte, protože jste si to sami vypěstovali. Další výhodou je plné dozrání plodin na slunci a jejich absolutní čerstvost. Pokud chcete biopotraviny, buďte opatrní s chemickým ošetřením, možná časem zjistíte, že si vystačíte s rostlinnými výluhy a kompostem. Vypěstovat si všechno jídlo je přece jen pro většinu lidí příliš náročné, práce na plný úvazek. Pro začátek postačí pytel vlastních brambor či přepravka cibule. Postupujme po malých krůčcích. Pěstováním vlastního jídla i v minimálním množství (na zahradě, na balkóně, bylinky na okně) můžeme získat zdravé a čerstvé suroviny, vylepšit si rodinný rozpočet, ale také snížit negativní dopady průmyslového zemědělství na životní prostředí.

Vaření

Vaření na kamnech po vzoru našich babiček má mnoho výhod, především využíváme teplo k přípravě pokrmů, k ohřevu vody i k vytápění domu. V letních slunečných dnech můžeme uvařit pokrm třeba na solárním vařiči.

(...**plné znění článku**...)

Autor: Jana Krátká

INFORMACE O SMOGU PŘÍMO DO MOBILU

Nejen v zimních měsících dokáže obyvatele měst potrápit smog. Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) nabízí jednoduchý a pohodlný způsob získávání informací o smogových situacích prostřednictvím bezplatné služby ECK.

Začátkem letošního roku byly vyhlášeny ve Středočeském kraji tři smogové situace, v lednu dokonce i regulace. Při zimním smogu je vzduch plný polétavého prachu, který má negativní účinky na dýchací cesty. Dochází k oslabení imunity a k snadnějšímu proniknutí virů a bakterií do organismu, čímž mohou vzniknout různá onemocnění.

Existuje i letní smog, kdy jsou problémem vysoké koncentrace přízemního ozónu v ovzduší. Ten vzniká v ovzduší reakcí uhlovodíků a oxidů dusíku při

intenzivním slunečním záření. Je především důsledkem rostoucí automobilové dopravy a spalování fosilních paliv.

Aby se člověk mohl bránit nepříznivým účinkům smogové situace, je důležité být včas informován o jejím vzniku. Dále omezit pohyb venku, vyhnout se zvýšené fyzické zátěži, omezit větrání, vyhnout se činnostem, které znečišťují vzduch v pobytových prostorách.

Od 1. dubna 2017 ECK provozuje službu SMS InfoKanál, která umožňuje

bezplatné zasílání informací o vyhlášení či odvolání smogových situací na zaregistrovaná čísla mobilních telefonů v krátkých textových zprávách (SMS). Zájemci o tuto službu se mohou zaregistrovat pomocí webového formuláře, jehož odkaz naleznete na webových stránkách ECK, osobně v kanceláři ekocentra na náměstí Palackého č. 6 nebo prostřednictvím SMS: **REGISTRUJmezeraMESTO/OBECmezeraEMAIL**

Příklad: REGISTRUJ KRALUPY NAD VLTAVOU NOVAKJ@SEZNAM.CZ

Registrační SMS je potřeba zaslat na číslo: 315 720 287

Velikost písmen nehraje roli, důležité je dodržení mezer mezi slovy. Cena registrační SMS je zpoplatněna dle tarify Vašeho operátora, příjem všech SMS o smogových situacích je poté již nadále zdarma.

V případě nejasností volejte bezplatnou Zelenou linku 800 100 584.

V návaznosti na výše uvedené žádáme všechny stávající zájemce, kterým je informace o vyhlášení a odvolání smogové situace zasílána elektronickou poštou, aby se **co nejdříve** zaregistrovali v systému SMS InfoKanál a zvolili si cestu zasílání zprávy buď SMS do mobilu nebo elektronickou poštou.

Od příštího roku již nebude ECK informace o vyhlášení a odvolání smogové situace rozesílat stávající formou, ale pouze prostřednictvím služby SMS InfoKanál.

V rámci informační kampaně o SMS InfoKanálu byly letáčky o této službě distribuovány na veřejných místech ve městě (knihovna, lékařské ordinace, školy) a plakáty vylepeny na plakátovacích plochách.

EKOCENTRUM NA POHÁDKOVÉ CESTĚ

Ve čtvrtek 21. září 2017, o první podzimní odpoledne připravil Dům dětí a mládeže ve spolupráci s Ekologickým centrem v Kralupech nad Vltavou Pohádkovou cestu pro děti. Nově proběhla tato akce v parku pod turistickým centrem u řeky Vltavy. Pěkné počasí vylákalo na procházku do přírody velký počet rodičů s malými dětmi i několik školáků. Na pohádkové cestě je čekalo několik zábavných her a úkolů, ale také kralupská strašidla. Ekocentrum mělo na starost stanoviště u převržené vrby. Zde na děti čekali dva vodníci - Řekoslav a Žababerk.

Úkolem dětí bylo pomoci kralupským vodníkům vyčistit tůňku od nepořádku - papíru, plastů a bioodpadu. Odpady, které děti z vody vylovily,

měly za úkol pochopitelně správně vytrdit do kyblíků – kontejnerů. Dispečerky ekocentra, tak nenápadně děti zkoušely, zda umí třdit

a jestli znají barvy kontejnerů. Třdit papír a plast má být už pro každého samozřejmost, dále bychom se měli naučit třdit bioodpad.

Některé maminky už bioodpad třídí a učí své děti, že rostlinný odpad patří na kompost. V panelácích je

třídění bioodpadu trochu složitější, ale dnes již existují praktické domácí kompostéry, díky nimž můžeme kompostovat ve sklepě, na balkoně i na chodbě, a to čistě a zcela bez zápachu.

(...[plné znění článku](#))

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

Klimax

jedná se o finální stádium sukcese. Společenstvo, které je klimaxové, je stabilní a neměnné. Tento

stav nastává u stanovišť, které byly osídleny druhy nejlépe adaptovanými na konkrétní místo.

Jedná se o vědecky popsanou lidskou představu o naprosto optimálním stavu přírodního prostředí, kdy dochází k nejvyšší vyváženosti mezi zdroji, jenž jednotlivá přírodní společenstva potřebují pro svůj život a tím, co tato společenstva během svého života produkují zejména z hlediska své látkové a energetické výměny. Svým způsobem se jedná pouze o ideální hypotetický stav, který se nedá ve skutečnosti nikdy stoprocentně dosáhnout, hovoříme zde o vlastně o ideálním ekologickém modelu, kterému se skutečné přírodní systémy v praxi pouze více či méně přibližují. Navíc nelze žádné stádium klimaxu považovat za neměnné v čase, neboť všechny složky přírody se prakticky neustále přirozeně vyvíjí a v čase proměňují. Jedná se tudíž o dynamický systém, který nelze komplexně popisovat pouze z hlediska jednoho krátkého časového úseku (řádově několika málo tisíc let).

Kyselý déšť

je definován jako typ srážek s pH nižším než 5,6. Normální déšť má pH mírně pod 6 — je mírně kyselý. Toto přirozené okyselení způsobuje oxid uhličitý, který tvoří s vodou slabou kyselinu uhličitou.

Kyselý déšť je způsoben oxidy síry pocházejícími ze sopečné činnosti a spalování fosilních paliv, nebo také oxidy dusíku pocházejícími například z automobilů. Jakmile se rozptýlí do atmosféry, začnou reagovat s vodou za tvorby sirných a dusíkatých kyselin, které padají na zem ve formě deště. Může také vznikat malé množství kyseliny chlorovodíkové. Zvýšená kyselost v půdě a ve vodních tocích se nepříznivě projevuje na rybách a rostlinstvu. Kyselý déšť také urychluje zvětvování uhličitánových materiálů. Pokračuje boj proti tomuto fenoménu.

Vzhůru na dýně

Americký svátek Halloween je velmi populární i u nás. Zatím nechodíme koledovat, ale vydlabávat dýni a nachystat si podzimní domácí dekorace, chce snad každý. Vydlabte dětem dýni podle našeho návodu tak, aby vám vydržela co nejdéle. Není to nic těžkého a vhodnou dýni v dnešní době seženete v každém dobrém zahradnictví, ale také třeba v supermarketu.

Potřebovat k tomu budete jen ostrý kuchyňský nůž, lžíci na vydlabání dužiny, fixu pro naznačení vyřezávaných částí a třeba nějaké přízdoby na „čepičku“.

Do vydlabané dýně se standardně dává

zapálená svíčka. My ale doporučujeme LED světýlko na baterky. Pak totiž nemusíte zapáleného dýňáka hlídat.

Nachystejte si dýni, usadte ji tak, aby držela sama od sebe. Fixou naznačte odříznutí čepečku, oči, pusinku, nosík a třeba i uši. Obličej může mít veselý, ale i strašidelný výraz. Pomoci nám může šablona.

Nožem odřežte čepeček a za pomoci lžice vydlabte veškerou rosolovitou dužinu se semínky. To děláme nejen proto, abychom dostali prostor pro svíčku, ale dužina by se také velmi rychle kazila. Vydlabnout můžete i část tvrdší dužiny. Pak se vám budou mnohem lépe vyřezávat otvory.

Ostrým nožem nebo pilkou vyřezeme otvory. Pokud jsme se netrefily, můžeme fixu umýt lihem. Nakonec nazdobíme dýni čepeček, umístíme svíčku a máme skvělou dekoraci a samozřejmě také výrobou zabavené děti na celé odpoledne.

Tipy:

- Dýni můžete nabarvit, tím zabavíte zejména malé děti, které by si s vyřezáváním tuhé dužiny ještě neporadily.
- Čepečku dýňáka odřezávejte zešikma, aby po vydlabávání nepropadávala.
- Vždy si udělejte dostatečně velký otvor kolem stopky, usnadní to vydlabávání.

CO SE DĚJE...

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
ve spolupráci s KaSS Vltava

Vás srdečně zvou na

**BESEDU O EKOPRANÍ
A EKOKOSMETICE**

**ve středu 29. 11. 2017
od 17 hodin**

v malém sálku KaSS Vltava

Hosté:
Nataša Foltánová (TIERRA VERDE s.r.o.)
Lenka Ocmanová (Nobilis Tilia)

Nalezli jste ježka a chcete mu pomoci?

Ježek je jedním z nejstarších savců, kteří ještě žijí na této planetě. Rozvoj automobilismu, chemizace a mechanizace spolu s vandalismem hubí nesmírné množství ježků. Denně jim bere člověk jejich přirozené prostředí a zvíře hledá nový a nový úkryt. Někdy je opuštěný keříček na velkém sídlišti jediným ježčím úkrytem.

Ježek je zvířetem chráněným, není dovoleno chovat ho v zajetí - jen na dobu nezbytně nutnou. Neměl by se stát ani v budoucnu zvířetem domácím.

Ježek je noční živočich a nejčastěji se živí housenkami, larvami, žížalami nebo ptačími vejci. Nepohrdne však ani škodlivými plži a slimáky.

Jak poznat ohroženého ježka?

Na podzim, když teplota klesne pod 5 °C, začínají se ježci ukládat k dlouhému zimnímu spánku. Aby měli šanci, že ho v pořádku přečkají, musí jejich hmotnost dosahovat minimálně 600, spíše však 700 - 750 gramů. Pokud nyní najdete v parku nebo na zahradě ježka, který je očividně malý nebo vyhublý, měli byste vědět, jak mu pomoci.

Prvním krokem je vzít ho domů, do tepla. Pozor, ježci jsou velmi často nositeli různých parazitů! Nepouštějte si ho proto příliš k tělu, nejlepší je umístit ho do prázdné vany a podestlat novinovým papírem. Ten se mu, narozdíl od hadrů, nezamotá do bodlin. Nikdy ježka nekrmte mlékem, mnohem lepší jsou obyčejné piškoty namočené do slabého čaje. Nejlepší je předat zvíře co nejdříve do péče odborníků, kteří se o něj buď postarají, nebo vám na základě jeho stavu poradí, jak s ním dále naložit. K takovýmto odborníkům patří veterináři nebo [stanice pro zraněná a opuštěná zvířata](#).

Pokud se rozhodnete převzít zodpovědnost a o ježka se postarat sami, pamatujte na

několik věcí. Ježek je samotář, dravec, a jak již bylo řečeno, také noční tvor. Budete mu proto muset vyhradit dostatek prostoru, nejlépe tak, aby vás nerušil. Jako podestýlku můžete použít opět noviny, ale lepší je sláma, seno nebo dřevitá vata. Příbytek by měl být ze dřeva a vždy je třeba vytvořit v něm ježkovi úkryt, v němž bude moci přespávat. Zejména mladí jedinci potřebují k životu relativně vysokou teplotu, ideálně mezi 15 a 20°C, nikdy je však neumísťujte přímo k radiátoru. Již byla řeč o častém výskytu parazitů - ježka je třeba odflešit a zbavit klíšťat, nejlepší je podat i tabletu proti červům. S dávkováním poradí veterinář.

Nakrmit a spát!

Ježek si pochutná na syrové mrkvi, syrovém hovězím mase, vařeném rýži, piškotech, suchých granulích pro psy a kočky, tvarohu, sýru nebo ovesných vločkách. Pokud se vám podaří vykrmit ho na hmotnost přes 600 gramů, nastává čas uložit ho k zimnímu spánku. Za tím účelem ho přestěhujte do papírové bedýnky a tu umístěte do sklepa nebo garáže, zkrátka na suché, chladné místo. Krmte ho suchou potravou, dokud ji bude přijímat. Teplota by se měla pohybovat mezi 2° a 5°C a ježek by se měl vzbudit v březnu nebo dubnu. Poznáte to podle trusu ve výběhu.

Ježka vypusťte zpět do přírody nejlépe tam, kde jste ho objevili.

Článek převzat z webu Ochrana zvířat

Kralupští turisté pomáhají přírodě

Klub českých turistů Kralupy a Turistický oddíl mládeže 3511 Vltavský paprsek se znovu přihlásily do projektu Kralupy – čisté město a své členství potvrdily rozsáhlou dobrovolnickou činností. V rámci celorepublikové akce 72 hodin (tři dny plných dobrovolnické činnosti) ve dnech 12. - 15. října 2017 kralupští turisté vyčistili úsek lesoparku v Lobečku u řeky pod tenisovými kurty a turistickou základnou, nad níž převzali patronát.

Úklidové akce se zúčastnilo celkem 51 chlapců a dívek i dospělých turistů, kteří dohromady odpracovali 134,25 hodiny na úklidu této lokality. Přitom společnými silami zkrášlili kus kralupské přírody, kterou využívá ke sportování i procházkám nejen samotný turistický oddíl, ale jde o oblíbené vycházkové místo velkého množství kralupských občanů.

Všem zúčastněným patří velké poděkování za jejich užitečnou práci. Při úklidu naplnili spadaným listím a kletím velkokapacitní kontejner. Ekologické centrum Kralupy připravuje slavnostní přijetí turistů do projektu Kralupy – čisté město a navázání užší spolupráce. Jsme moc rádi, že kralupští turisté jsou dobrým příkladem pro ostatní v péči o čistotu a životní prostředí ve městě.

Tesco do roku 2025 přestane ve střední Evropě prodávat vejce z klecových chovů

Tesco na začátku srpna oznámilo, že v jeho obchodech v Česku, Slovensku, Maďarsku a Polsku ke konci roku 2025 nebudou k dostání vejce z klecových chovů. Podobný závazek si dalo Ioni Tesco pro své obchody ve Velké Británii. Podle ochránců zvířat je to velký krok: Tesco je totiž jedním z největších obchodních řetězců.

Evropská unie zakázala klece ve velkochovech v roce 2012, ale do "zdokonalených klecí", které nahradily klece původní, je přesto namačkáno až třináct ptáků na metr čtvereční. V Česku, Slovensku, Maďarsku a Polsku je podle organizace The Human League více než 80 % nosnic chováno právě ve zdokonalených klecích. "Nacpaným jednu vedle druhé do krutých klecí, je těmto nosnicím dána plocha přibližně jednoho iPadu, kde mají prožít celý život," říká Vicky Bondová z The Human League.

(...[plné znění článku](#))

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- programy jsou nabízeny za cenu 50,- Kč za žáka,
- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabuli (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o projektu.
[Ke stažení zde.](#)

Leták o zajímavostech řeky Vltavy, o vodních dílech na Kralupsku, místech ke koupání, fakta o pitné i odpadní vodě apod.
[Ke stažení zde.](#)

Leták o chráněných územích a evropsky významných lokalitách v ORP Kralupy nad Vltavou. Nechybí ani přehled památných stromů, chráněných živočichů a rostlin.
[Ke stažení zde.](#)

POZVÁNKY, AKCE

10. - 12. 11. 2017

KURZ SÁZENÍ STROMŮ

Zákolany

Chcete se naučit správně sázet stromy? Pak přijďte na kurz sázení stromů do Zákolan!

[Více informací](#)

3. 12. 2017

SEMÍNKOVÝ KURZ

Praha

Celodenní kurz pro začínající i zkušené zahrádkáře a pěstitele se zájmem o semenaření. Hlavním tématem jsou semínka; jejich pěstování, uchování a sdílení s ostatními. Kurz končí semínkovou burzou.

[Více informací](#)

5. 12. 2017

VÝROBA DOMÁCÍHO VERMIKOMPOSTÉRU

Praha

Tradiční kurz výroby domácích vermikompostérů z odpadového materiálu. Odnesete si zbrusu nový vermikompostér i všechny informace, které potřebujete pro úspěšné zahájení domácího kompostování.

[Více informací](#)

17. 12. 2017

ZVÍŘÁTKOVÉ VÁNOCE

Zookoutek Malá Chuchle

Před nejkrásnějšími svátky roku nasajte jejich atmosféru v zookoutku, který ani v zimě neusíná, natož aby spal před vánoční nadílkou!

[Více informací](#)